

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้แก่คุณภาพของคนดั่งนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์รู้จักแก้ปัญหาที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 1) ดังนั้นเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบได้แก่1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสามารถสื่อสารคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาเริ่มสร้างสรรค์มี จิตสาธารณะมีระเบียบวินัยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมทำงานเป็นกลุ่มได้มีศีลธรรมคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมจิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นไทยก้าวทันโลกเป็นกำลังคนที่มีคุณภาพมีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสมรรถนะความรู้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมีโอกาสเรียนรู้อย่างเท่าเทียมเสมอภาคโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรียนรู้ ผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพมีสมรรถนะและมีความรู้ความสามารถ2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่ามีระบบกระบวนการผลิตและพัฒนาครูคุณภาพและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงสามารถดึงดูดคนเก่งและคนดีมีใจรักมาเป็นครูมีปริมาณเพียงพอและความสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหา

ความรู้อย่างต่อเนื่องมีสาขาวิชาชีพที่เข้มแข็งบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ให้มีคุณภาพที่ดีโดยการพัฒนาระบบผลิตครูและ

คณาจารย์บุคลากรทางการศึกษาการพัฒนาครูคณาจารย์บุคลากรทางการศึกษาการใช้คุณภาพสถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งในระบบนอกระบบและแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและ 3) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนภาคเอกชนและทุกภาคส่วนมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมีความโปร่งใสเป็นธรรมตรวจสอบได้มีการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ควบคู่กับการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนเลือกใช้บริการโดยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาระบบธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสเป็นธรรมมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ได้มากขึ้นและพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีคุณภาพ (แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง, 2552-2559)

การบริหารการศึกษาในสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการศึกษาของชุมชน ซึ่งการบริหารจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับคณะครู และชุมชนมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญมากในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะผู้บริหารต้องเผชิญกับการต่อต้านของบุคลากรทางการศึกษาไม่มากนักน้อย ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องระลึกไว้เสมอ คือการใช้ความอดทนในการแก้ปัญหาและการสร้าง มนุษยสัมพันธ์ ที่ดีให้เกิดในการทำงาน (ชัยเสฏฐ พรหมศรี, 2550, หน้า 41-48)จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการในการดำเนินงานและเป็นการยืนยันว่าสถานศึกษามีการประเมินตามสภาพจริงพร้อมทั้งเป็นการกระตุ้นส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนตามความคาดหวังทางสังคม (ณัญญา เบ้าสุภี, 2552, หน้า 2) มีการควบคุมงาน การกำกับติดตามให้เหมาะสมกับงาน ประเมินผลความก้าวหน้า ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขให้งานต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ซึ่งผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการ

บริหารงานในสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องเพียบพร้อมด้วยคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ความสามารถในการบริหารงานด้านวิชาการและความเป็นผู้นำ เรียนรู้เพื่อสร้างและพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลขึ้นได้ อย่างแท้จริง(พรเทพ ทศนสุวรรณ2553, หน้า 3-4)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่กา พัฒนารวมทั้งคุณภาพ เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำทางวิชาการและด้านอื่นๆ ของครู ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานในสถานศึกษา เป็นอย่างดี สามารถสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้เกิดกับครูผู้ปฏิบัติงาน การสอน โดยการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้เกิดแก่ผู้ร่วมงาน เพื่อให้เพื่อนร่วมงานหรือ ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หากครูมีความพึงพอใจในการ บริหารงานของบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแล้วเชื่อว่าจะทำให้การบริหารงาน ภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี คุณภาพและส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน (กาญจนา ภาวงค์ 2557, หน้า 3)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานใน สถานศึกษา เพื่อให้การทำงานของครูมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ที่ จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน

ครูต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอก รวมทั้งความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนจนบรรลุเป้าหมายตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ (ดำรงศักดิ์ สุตเสนทร์ 2551, หน้า 46) มีความสามารถในการ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนา เพื่อให้มีการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และ สิ่งแวดล้อมบูรณาการ ผสมผสาน คงสภาพของโรงเรียนให้เกิดความพึงพอใจและ ผลสำเร็จของการทำงานให้โรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยพิจารณาจากความสามารถ ในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติ ทางบวก ตลอดจนจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และ รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหภายในโรงเรียนจนทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน (ณัฏฐาวันย์ สารสุข 2553, หน้า 35) ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้ บรรลุเป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารงานในสถานศึกษาที่สถานศึกษาได้ ตั้งเป้าหมายเอาไว้ เกิดจากประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่

สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ในการบริหารเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานให้เกิดผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ (รัชดาพร วรรณจันทร์ 2557, หน้า 4)

ประสิทธิผลของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถในการดำเนินงานให้ บรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการ การศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ โดยบัญญัติให้กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ทั้งด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง การบริหารงานดำเนินการได้อย่างมีอิสระ คล่องตัว และรวดเร็ว ซึ่งผู้บริหารในฐานะผู้แทนสถานศึกษา รวมทั้งข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล สูงสุด (การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, กระทรวงศึกษาธิการ : 2553) ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความมุ่งมั่นที่จะเป็น องค์การผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความพร้อมเป็นผู้นำในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้การจัด การศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพจากการดำเนินการจัดการศึกษาในช่วงปีที่ผ่านมา พบว่าผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อ คุณภาพและมาตรฐานโดยรวมของเขตพื้นที่การศึกษาดังนั้นทางสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ความรู้ความสามารถของครูผู้บริหารบุคลากรทางการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งให้เขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างเร่งด่วนและจริงจังภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วน (แผนปฏิบัติการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2: 2559)

นอกจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ครูก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การ บริหารงานในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ การที่ครูจะทำงานให้เกิดประสิทธิผลได้นั้น ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยเช่นกัน จากเหตุผลที่ กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำพาองค์กร ให้ไปสู่จุดหมายได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานในสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความสามัคคีให้กับคณะครูและบุคลากรทางการ

ศึกษา สร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ สามารถนำพาครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษาทำงานให้เกิดประสิทธิผล เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

ผู้วิจัยในฐานะครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครู ในด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ และการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการที่จะสามารถจูงใจให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ส่งผลให้งานเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน และผู้บริหารในการพัฒนาตนเองด้านบริหาร และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์อันส่งผลต่อประสิทธิผล การทำงานของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต2 ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้จะสามารถใช้เป็นกรณีศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะอันส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีสถานภาพในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

6. ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

7. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 2 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตามสถานภาพในการทำงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
5. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนตามประสบการณ์ในการทำงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

6. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

7. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่ทำงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะในการบริหารงานของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสังกัดให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครู
2. ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนในสังกัดอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตเชิงเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ไชยา ภาวะบุตร, 2554, หน้า 209) และประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน จากมาตรฐานการปฏิบัติงาน (มาตรฐานครูสภา, 2556, หน้า 69) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนไว้ดังนี้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

1. การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม
2. การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ
3. การเป็นผู้นำด้านวิชาการ
4. การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ
5. การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน
6. การเป็นผู้นำในการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตามมาตรฐานการ

ปฏิบัติงาน (มาตรฐานครูสภา, 2556, หน้า 69)

ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่

เสมอ

2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่

ผู้เรียน

3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ

4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน

5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิด

สร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประจำปี การศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 2,678 คน ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหาร 256 คน และครูผู้สอน 2,412 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประจำปี การศึกษา 2559 กำหนดขนาด ตามตาราง Krejcie and Morgan(1970, pp. 607-610, อ้าง ถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน จาก 111 โรงเรียน

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มแบบหลายชั้น (multi+ stage) โรงเรียนละ 3 คน คือ ผู้บริหารจำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 2 คน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา 111 คน
2. ครูผู้สอน 222 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 กำหนดเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตามดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 สถานภาพในการทำงานแบ่งเป็น

- 3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 3.1.1.2 ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดของโรงเรียนแบ่งเป็น

- 3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
- 3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง
- 3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น

- 3.1.3.1 อายุราชการ 1-10 ปี
- 3.1.3.2 อายุราชการ 11-20 ปี
- 3.1.3.3 อายุราชการ 21 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (ไชยา ภาวะบุตร, 2554, หน้า 209) ประกอบด้วย

1. การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม
2. การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ
3. การเป็นผู้นำด้านวิชาการ
4. การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ
5. การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน

6. การเป็นผู้นำในการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

3.3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตามมาตรฐานการ

ปฏิบัติงาน (มาตรฐานครูสภา, 2546, หน้า 69)

ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้า

อยู่เสมอ

2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ

4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน

5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิด

สร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

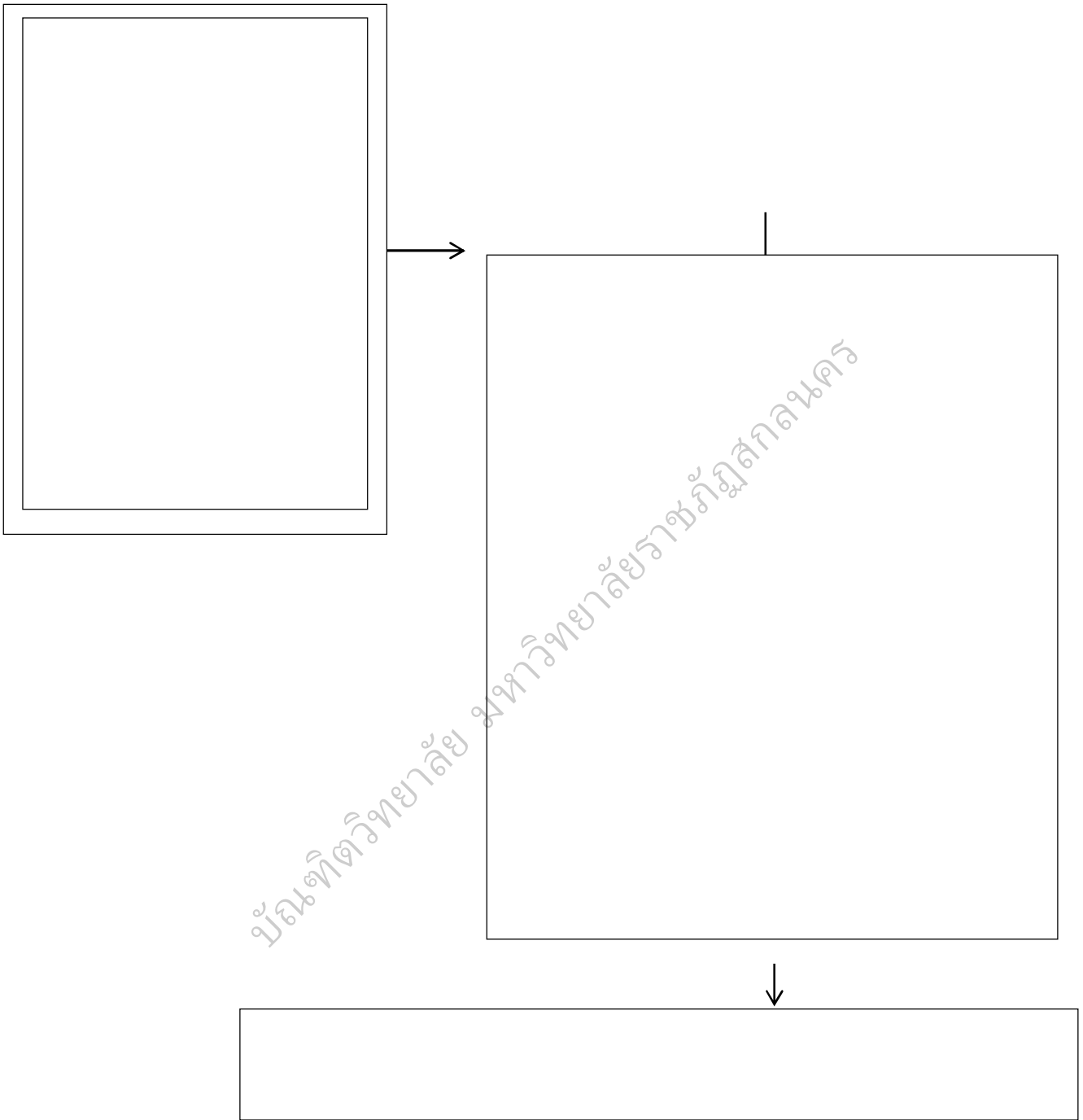
กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอน ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ไชยา ภาวะบุตร 2554, หน้า 209) เป็นปัจจัยที่สำคัญจึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ปราบกฎดังภาพที่ 1 ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

นิตยสารศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้นิยามศัพท์เฉพาะเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาไว้ ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง สิ่ง que แสดงถึงความดีงามหรือ เครื่องหมายที่ดีงาม ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก เป็นแบบอย่างที่ดีในการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบหน้าที่การปฏิบัติงาน ขององค์การ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ รักษาการในตำแหน่ง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำตัวของผู้บริหาร คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีและ สามารถจะปฏิบัติงานให้ได้ประสพผลสำเร็จนั้นมีหลักเกณฑ์การใช้หลักวิชาประยุกต์กับ ความสามารถ มีการใช้ศิลปะหรือยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์ ทำให้งานมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพมีหลายลักษณะ ดังนี้

3.1 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การเป็นคนยึด คุณธรรมจริยธรรมเป็นที่ตั้งในการบริหาร นั่นคือ ซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม รับฟังผิด และชอบ เสียสละ เป็นหลักเฉพาะตัวที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยคุณมี คุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหารการบริหารบุคคลตามแนวคิดของศาสนาและการ บริหารจัดการภูมิปัญญาไทย เพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

3.2 คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ หมายถึง ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่สามารถจัดระบบองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีระบบสาร สนเทศและการสื่อสาร และมีการจัดระบบเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง การจัดการบริหารสิ่งแวดล้อมทั้งระบบประกอบด้วยการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดและใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสารการจัดระบบเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ

3.3 คุณลักษณะมีความสามารถทางวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารต้องมี ผลงานทางวิชาการ เช่น นวัตกรรม บทความ งานวิจัยทางการศึกษา ที่เป็นที่รู้จักใน แวดวงการบริหารการทางวิชาการ เป็นการช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความศรัทธา ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา และบุคคลทั่วไป และนอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีความรู้ความ

เข้าใจในเรื่องหลักสูตร ศาสตร์การสอน รูปแบบการเรียนการสอน และความก้าวหน้าทางวิทยาการที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ อีกทั้งสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการได้ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรเพื่อความเป็นเลิศ การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาครูตามแนวปฏิบัติการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.4 คุณลักษณะการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารจัดการโดยการกำหนดวางแผนกลยุทธ์ กำหนดแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ บริหารงานบริการนักเรียน บริหารการเงิน บริหารบุคลากร และบริหารทั่วไป ซึ่งต้องใช้อำนาจหน้าที่ด้วยความเหมาะสม รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนได้ใช้ความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวางแผนเพื่อนำองค์กรไปสู่ภาพลักษณ์ใหม่ ก้าวสู่วิสัยทัศน์ที่ต้องการในอนาคต การบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหาร ผู้นำการ เปลี่ยนแปลง การบริหารความขัดแย้งการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

3.5 คุณลักษณะความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสังคม หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับทุกภาคส่วนในสังคม ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรภาครัฐ เพื่อสร้างความร่วมมือและสนับสนุนทางการศึกษาประกอบด้วยการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อสังคมและชุมชน การบริหารบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

3.6 คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร หมายถึง การพัฒนาตนเองเพื่อนำไปสู่การเป็นนักบริหารสถานศึกษามีอาชีพ โดยการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการบริหาร มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงาน รวมถึงการเป็นผู้มีจิตวิญญาณการเป็นนักบริหารที่ดีประกอบด้วย การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีจิตวิญญาณการเป็นนักบริหารเป็นผู้นำทางการศึกษามีความรู้ความสามารถในการบริหารมีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารสถานศึกษาและนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร

4. ประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดปริมาณและคุณภาพสูงสุด ทั้งนี้เพราะแต่ละกิจกรรมหรือกิจการจะมีวัตถุประสงค์เป้าหมายซึ่งการปฏิบัติที่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

5. ประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอน หมายถึง หมายถึง การปฏิบัติงาน ในหน้าที่ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา หรือการแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติงานและการ พัฒนางานซึ่งครูต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษารวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

5.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ หมายถึงการที่ครูผู้สอนเข้ารับการอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มความรู้อยู่เสมอสร้างผลงานทาง วิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนศึกษาค้นคว้าแสวงหาสิ่งใหม่ๆ มาใช้ ในการเรียน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และการปฏิบัติงาน

5.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึงครูผู้สอนจัดการสอนตามแผนการจัดการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติงานตามแผนที่วาง ไว้จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนอ่อนให้พัฒนาดีขึ้นจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนที่ เรียนดีให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้จริง

5.3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพหมายถึงครูผู้สอนให้ ความรู้และให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือทำในสิ่งที่ผู้เรียนมีความถนัดการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายคน เป็นรายสมรรถภาพการจัดการกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถของผู้เรียนเหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ ตามลำดับขั้นการพัฒนา ตอบสนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียนรายบุคคลโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้หลาย รูปแบบ อย่างเป็นระบบ

5.4 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน หมายถึงครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการสอนทุกรายวิชา ครูทำบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง หลังสิ้นสุดกิจกรรมครูวิเคราะห์ผลการเรียนรู้จากบันทึกหลังการสอนเพื่อนำไปพัฒนาครู จัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่เรียนอ่อน

5.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอหมายถึง ครูผู้สอนจัดทำ จัดทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ผลิตสื่อและการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ให้การดูแลซ่อมบำรุง สื่อให้ใช้งานได้ตลอดเวลา

5.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียนหมายถึงครูผู้สอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการทดลองทางวิทยาศาสตร์ฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการทำโครงการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน รู้จักการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

5.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบหมายถึงครูผู้สอนจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลบันทึกผลหลังสอนเป็นรายบุคคลวิเคราะห์ผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลจัดทำแผนพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

5.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนหมายถึงครูผู้สอนปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางราชการ อยู่ในศีลธรรมอันดีปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต วิริยะ อุตสาหะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและอุทิศเวลาให้กับทางราชการและแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ

5.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์หมายถึงครูผู้สอนทำงานกับเพื่อนร่วมงานด้วยความสมัครใจและจริงใจเอื้อเฟื้อ และให้คำแนะนำเพื่อนร่วมงานอย่างสร้างสรรค์มีความยึดมั่นในระบบคุณธรรมมีความสามัคคีในหมู่คณะ

5.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์หมายถึง ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมรณรงค์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคมปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม

5.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาหมายถึงครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่ใหม่ๆ อยู่เสมอติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ แล้วนำมาสังเคราะห์นำสิ่งที่ดีมาพัฒนานำความรู้ใหม่ๆ มาเผยแพร่แก่ผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดรู้ทันทุกสถานการณ์ และสามารถปรับตัวได้กับทุกสถานการณ์

5.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์หมายถึง ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ถามและแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่นักเรียนสนใจเปิดโลกทัศน์ใหม่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเมื่อนักเรียนประสบปัญหาให้โอกาสนักเรียนได้เรียนรู้นอกห้องเรียน เรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น

6. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

7. ความสัมพันธ์ หมายถึง การเกี่ยวพันเชื่อมโยงกันด้วยเหตุด้วยผลที่มีความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหารและประสิทธิผลการทำงานของคุณ

8. ความสัมพันธ์เชิงบวก หมายถึง ความเกี่ยวข้องกันของตัวแปร 2 ตัวแปร มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผลเมื่อตัวแปรหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นอีกตัวแปรหนึ่งก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นเช่นกัน

9. แนวทางการพัฒนา หมายถึง การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาสร้างเป็นแนวทางพัฒนาภายใต้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่านให้ข้อคิดเห็น เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนา

10. ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ ระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับโรงเรียนที่เปิดขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2559 มี 3 ขนาด ดังนี้

10.1 โรงเรียนขนาดเล็กหมายถึงโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีจำนวนนักเรียน ระหว่าง 1-120 คน

10.2 โรงเรียนขนาดขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีจำนวนนักเรียน ระหว่าง 121-300คน

10.3 โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีจำนวนนักเรียน ระหว่าง 301 คนขึ้นไป